

Cauzele conexate C-403/08 și C-429/08

**Football Association Premier League Ltd și alții
împotriva
QC Leisure și alții**

și

**Karen Murphy
împotriva
Media Protection Services Ltd**

[cereri de pronunțare a unor hotărâri preliminare
formulate de High Court of Justice (England & Wales),
Chancery Division,
și de High Court of Justice (England & Wales),
Queen's Bench Division (Administrative Court)]

„Radiodifuzare prin satelit — Difuzarea unor meciuri de fotbal — Recepționarea radiodifuzării prin intermediul unor cartele de decodare prin satelit — Cartele de decodare introduse legal pe piața unui stat membru și utilizate într-un alt stat membru — Interdicție de comercializare și de utilizare într-un stat membru — Vizionarea emisiunilor cu încălcarea drepturilor exclusive acordate — Drept de autor — Drept de difuzare la televizor — Licențe exclusive pentru radiodifuzarea pe teritoriul unui singur stat membru — Libera prestare a serviciilor — Articolul 56 TFUE — Concurență — Articolul 101 TFUE — Restrângere a concurenței în funcție de obiect — Protecția serviciilor cu acces condiționat — Dispozitiv ilicit — Directiva 98/84/CE — Directiva 2001/29/CE — Reproducerea operelor în memoria unui decodor prin satelit și pe un ecran de televizor — Excepție de la dreptul de reproducere — Comunicare publică a operelor în baruri — Directiva 93/83/CEE”

Concluziile avocatului general J. Kokott prezentate la 3 februarie 2011 . . .	I - 9090
Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 4 octombrie 2011	I - 9159

Sumarul hotărârii

1. *Libera prestare a serviciilor — Protecția juridică a serviciilor bazate pe acces condiționat și a serviciilor de acces condiționat — Directiva 98/84 — Dispozitiv ilicit — Noțiune — Dispozitive de decodare introduse legal pe piața unui stat membru și utilizate într-un alt stat membru — Excludere*
[Directiva 98/84 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 2 lit. (e)]
2. *Libera prestare a serviciilor — Protecția juridică a serviciilor bazate pe acces condiționat și a serviciilor de acces condiționat — Directiva 98/84 — Domeniu de aplicare — Reglementare națională care interzice utilizarea unor dispozitive de decodare străine — Excludere*
[Directiva 98/84 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 3 alin. (2)]
3. *Libera prestare a serviciilor — Libera circulație a mărfurilor — Reglementare națională care are legătură cu aceste două libertăți fundamentale — Examinare în raport cu aceea dintre ele care are caracter principal*
(art. 56 TFUE)
4. *Libera prestare a serviciilor — Restricții — Dispozitive de decodare legal introduse pe piața unui stat membru și utilizate în alt stat membru în vederea difuzării unor întâlniri sportive*
(art. 56 TFUE)
5. *Concurență — Înțelegeri — Acorduri între întreprinderi — Atingere adusă concurenței — Licență exclusivă între titularul unor drepturi de proprietate intelectuală și un organism de radiodifuziune — Interdicție de a furniza dispozitive de decodare a acestei difuzări în exteriorul teritoriului acoperit de contractul de licență — Inadmisibilitate*
(art. 101 TFUE)
6. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29 — Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională — Dreptul de reproducere — Reproducere în parte — Conținut*
[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 2 lit. (a)]

7. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29 — Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională — Dreptul de reproducere — Excepții și limitări*
[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (1)]
8. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29 — Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională — Comunicare publică — Noțiune*
[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 3 alin. (1)]
9. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 93/83 — Efecte — Legalitatea actelor de reproducere efectuate în memoria unui decodor satelit și pe un ecran de televiziune — Lipsă*
(Directiva 93/83 a Consiliului)

1. Noțiunea „dispozitiv ilicit” în sensul articolului 2 litera (e) din Directiva 98/84 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii trebuie interpretată în sensul că nu se referă nici la dispozitivele de decodare străine – care permit accesul la serviciile de radiodifuziune prin satelit ale unui organism de radiodifuziune, sunt fabricate și comercializate cu autorizarea acestui organism, însă sunt utilizate, în pofida voinței acestuia din urmă, în afara zonei geografice pentru care au fost furnizate –, nici la cele obținute sau activate prin furnizarea unui nume fals și a unei adrese false, nici la cele care au fost utilizate cu încălcarea unei limitări

contractuale care permite utilizarea acestora numai în scopuri private.

Astfel, această dispoziție definește noțiunea „dispozitiv ilicit” ca fiind orice echipament sau program „conceput” sau „adaptat” pentru a permite accesul la un serviciu protejat sub o formă clară fără autorizarea prestatorului de servicii. Acest mod de redactare se limitează astfel numai la echipamentele care au făcut obiectul operațiunilor manuale sau automatizate înainte de introducerea pe piață și care permit recepționarea unor servicii

protejate fără consimțământul prestatorilor acestor servicii. În consecință, textul menționat vizează numai echipamentele care au fost fabricate, manipulate, adaptate sau readaptate fără autorizarea prestatorului de servicii, dar nu se referă la utilizarea unor dispozitive de decodare străine.

intră sub incidența domeniului coordonat de această directivă.

(a se vedea punctul 74 și dispozitiv 2)

În schimb, dispozitivele sus-menționate sunt fabricate și introduse pe piață cu autorizarea prestatorului de servicii, nu permit un acces gratuit la serviciile protejate, nu fac posibilă și nu facilitează evitarea unei măsuri tehnice luate pentru protejarea remunerării acestor servicii, dat fiind că a fost plătită o remunerație în statul membru în care sunt introduse pe piață.

(a se vedea punctele 63, 64, 66 și 67 și dispozitiv 1)

2. Articolul 3 alineatul (2) din Directiva 98/84 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii nu se opune unei reglementări naționale care împiedică utilizarea dispozitivelor de decodare străine, inclusiv a celor obținute sau activate prin furnizarea unui nume fals și a unei adrese false sau a celor utilizate cu încălcarea unei limitări contractuale care permite utilizarea acestora numai în scopuri private, întrucât o astfel de reglementare nu

3. Atunci când o măsură națională prezintă legătură atât cu libera circulație a mărfurilor, cât și cu libera prestare a serviciilor, Curtea o examinează, în principiu, numai în raport cu una dintre aceste două libertăți fundamentale dacă se dovedește că una dintre acestea este cu totul secundară în raport cu cealaltă și poate fi analizată în cadrul celeilalte. Cu toate că, în materie de telecomunicații, aceste două aspecte sunt adesea strâns legate, fără ca unul dintre ele să poată fi considerat cu totul secundar în raport cu celălalt, reglementarea națională nu vizează dispozitivele de decodare în scopul de a determina cerințele pe care trebuie să le îndeplinească sau de a stabili condițiile în care acestea pot fi comercializate, ci le consideră numai un instrument care permite abonaților să beneficieze de serviciile de radiodifuziune codificate.

(a se vedea punctele 78, 79 și 82)

4. Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări a unui stat membru prin care sunt

declarate ilicite importul, vânzarea și utilizarea în acest stat a unor dispozitive de decodare străine care permit accesul la un serviciu codificat de difuzare prin satelit care provine dintr-un alt stat membru și care cuprinde obiecte protejate prin legislația acestui prim stat. Această concluzie nu este infirmată nici de împrejurarea că dispozitivul de decodare străin a fost obținut sau activat prin indicarea unei identități false și a unei adrese false, cu intenția de a eluda restricția teritorială în cauză, nici de împrejurarea că acest dispozitiv este utilizat în scopuri comerciale, deși era rezervat unei utilizări cu caracter privat.

discuție primesc o remunerație pentru difuzarea obiectelor protejate din statul membru de emisie unde se prezumă că a avut loc actul de difuzare, în conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Directiva 93/83 privind coordonarea anumitor norme referitoare la drepturile de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu privind difuzarea de programe prin satelit, și în care se datorează, așadar, remunerația adecvată și când acești titulari pot solicita acestui stat membru un quantum care să ia în considerare audiența efectivă și audiența potențială atât în statul membru de emisie, cât și în orice alt stat membru în care sunt de asemenea recepționate emisiunile care includ obiectele protejate.

Restricția menționată nu poate fi justificată în raport cu obiectivul de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală.

În mod cert, evenimentele sportive ca atare prezintă un caracter unic și, în această măsură, original, care le poate transforma în obiecte demne de o protecție comparabilă cu protecția operelor. Cu toate acestea, în măsura în care apărarea drepturilor care constituie obiectul specific al proprietății intelectuale în cauză nu garantează titularilor drepturilor în cauză decât o remunerație corespunzătoare, nu și cea mai ridicată remunerație posibilă pentru exploatarea comercială a obiectelor protejate, această protecție este asigurată atunci când titularii drepturilor în

În ceea ce privește suplimentul plătit de organisme de radiodifuziune pentru acordarea unei exclusivități teritoriale, acesta este de natură să conducă la diferențe de preț artificiale între piețele naționale împărțite, fiind evident că o astfel de împărțire și o astfel de diferență de preț artificială nu pot fi conciliate cu obiectivul esențial al tratatului care constă în realizarea pieței interne. În aceste condiții, suplimentul menționat nu poate fi considerat ca făcând parte din

remunerația adecvată care trebuie asigurată titularilor de drepturi în cauză.

pentru a verifica dacă conține astfel de elemente.

(a se vedea punctele 100, 106-108, 113-117, 125 și 131 și dispozitiv 3)

(a se vedea punctul 159 și dispozitiv 5)

5. Clauzele unui contract de licență exclusivă încheiat între un titular de drepturi de proprietate intelectuală și un organism de radiodifuziune constituie o restrângere a concurenței interzisă de articolul 101 TFUE în condițiile în care, prin clauzele menționate, acestui din urmă organism îi este impusă obligația de a nu furniza dispozitive de decodare care să permită accesul la obiectele protejate ale acestui titular în vederea utilizării lor în afara teritoriului care intră sub incidența acestui contract de licență.

7. Actele de reproducere care sunt efectuate în memoria unui decodor prin satelit și pe un ecran de televizor îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională și, prin urmare, pot fi realizate fără autorizarea titularilor de drepturi de autor în cauză.

(a se vedea punctul 182 și dispozitiv 6)

(a se vedea punctul 146 și dispozitiv 4)

6. Articolul 2 litera (a) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat în sensul că dreptul de reproducere se extinde la fragmentele tranzitorii ale operelor în memoria unui decodor prin satelit și pe un ecran de televizor, cu condiția ca aceste fragmente să conțină elemente care sunt expresia creației intelectuale proprii a autorilor în cauză, fiind necesară examinarea ansamblului compus din fragmentele reproduse în mod simultan

8. Noțiunea „comunicare publică”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretată în sensul că include transmitia operelor radiodifuzate, prin intermediul unui ecran de televizor și al unor difuzoare, către clienții prezenți într-un bar.

Astfel, de vreme ce o transmisie a unei opere radiodifuzate se face într-un loc accesibil publicului, pentru un public

suplimentar în raport cu deținătorii de televizoare care, în mod individual sau în sfera lor privată sau familială, primesc semnalul și urmăresc emisiunile, public suplimentar care este admis de deținătorul televizorului să beneficieze de ascultarea sau de vizionarea operei, o astfel de intervenție deliberată trebuie considerată un act prin care opera în discuție este comunicată unui public nou. Această situație se regăsește cu ocazia unei transmiteri a operelor radiodifuzate de către proprietarul unui bar clienților prezenți în acest local, întrucât acești clienți constituie un public suplimentar, care nu a fost luat în considerare de autori la momentul autorizării radiodifuzării operelor lor.

la locul acelei transmisii, dar care nu este prezent la locul de proveniență a comunicării în sensul considerentului (23) menționat al Directivei privind dreptul de autor, și anume la locul reprezentării radiodifuzate.

(a se vedea punctele 198-203 și 207 și dispozitiv 7)

În plus, în ceea ce privește transmiterea operei radiodifuzate unui „public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării” în sensul considerentului (23) al Directivei 2001/29, această directivă nu se referă, precum Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, la „reprezentări sau executări directe”, cu alte cuvinte interpretarea operelor în fața publicului care se află în contact fizic și direct cu actorul sau cu executantul operelor. Or, un astfel de element de contact fizic și direct lipsește cu siguranță în cazul transmiterii într-un loc precum un bar a unei opere radiodifuzate prin intermediul unui ecran de televizor și al unor difuzoare către publicul care este prezent

9. Directiva 93/83 privind coordonarea anumitor norme referitoare la drepturile de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu trebuie interpretată în sensul că nu are nicio influență asupra caracterului licit al actelor de reproducere efectuate în memoria unui decodor prin satelit și pe un ecran de televizor.

(a se vedea punctul 210 și dispozitiv 8)